

CZU 78(478):781.97

DOI: <https://doi.org/10.55383/digimuz2023.01>

BALABAN LARISA¹

doctor, conferențiar universitar,
Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice
ORCID ID 0000-0002-4820-6492

BUNEA DIANA²

doctor, conferențiar universitar,
Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice
ORCID ID 0000-0002-4488-0834

**PROIECTUL ȘTIINȚIFIC *VALORIFICAREA ȘI CONSERVAREA PRIN DIGITIZARE
A COLECȚIILOR DE MUZICĂ ACADEMICĂ ȘI TRADIȚIONALĂ
DIN REPUBLICA MOLDOVA (2021–2023)***

**SCIENTIFIC PROJECT *VALORISATION AND CONSERVATION BY DIGITIZATION
OF THE COLLECTIONS OF ACADEMIC AND TRADITIONAL MUSIC FROM
THE REPUBLIC OF MOLDOVA (2021–2023)***

Proiectul de cercetare *Valorificarea și conservarea prin digitizare a colecțiilor de muzică academică și tradițională din Republica Moldova* s-a desfășurat în cadrul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice între anii 2021–2023 și reprezintă o contribuție importantă în dezvoltarea activităților de salvagardare a patrimoniului național imaterial, adusă de o echipă de cercetători, specialiști în domeniu. Articolul conține o largă trecere în revistă a activităților desfășurate și a realizărilor științifice obținute în cadrul proiectului.

Cuvinte-cheie: documentarea patrimoniului național, patrimoniul muzical din Republica Moldova, folclor, creație componistică

The institutional research project *Valorisation and conservation by digitization of the collections of academic and traditional music from the Republic of Moldova* was developed between 2021–2023 at the Academy of Music, Theater and Fine Arts and represents an important contribution to the development of various activities of safeguarding the national immaterial patrimony, realized by a team of scholars and researchers in this field. The article presents a wide review of the activities carried out and the scientific results obtained within the project.

Keywords: documentation of national patrimony, the musical patrimony from the Republic of Moldova, folklore, compositional creation

¹ larisabalaban@mail.ru

² dianabunea@gmail.com

Proiectul *Valorificarea și conservarea prin digitizare a colecțiilor de muzică academică și tradițională din Republica Moldova* reprezintă o premieră în cercetarea fundamentală și aplicativă în Republica Moldova și presupune o sinteză a investigațiilor în domeniile muzicii academice și tradiționale, asigurând accesul la informații și acumularea cunoștințelor noi despre cultura și muzica națională și patrimoniul muzical folcloric, contribuind la evaluarea situației actuale reale în domeniul muzical-artistic din Republica Moldova.

Considerații prealabile. Activitatea în proiectele anterioare a confirmat necesitatea digitalizării masive ce ar oferi posibilitatea utilizării mijloacelor multimedia, ce asigură cu diverse tipuri de informații (textuale, audio, video ș.a.) cercetările științifice, procesul de studii și activitățile artistice.

Pentru prima dată în Republica Moldova a fost asigurat accesul la cunoștințele și sursele informaționale de referință, la colecții electronice patrimoniale de unicat, de valoare istorică, prin organizarea, păstrarea, copierea și prelucrarea documentelor, în primul rând a celor ce necesită o prezervare și salvagardare urgentă; a cercetării și utilizării acestora în scopuri științifice, didactice și în practica de concert.

1. Rezultatele generale ale activităților desfășurate în cadrul proiectului

1.1. Elaborarea metodologiilor de cercetare

La prima etapă de realizare a proiectului, urmărind obiectivele de elaborarea instrumentelor de lucru:

- au fost determinate criteriile de inventariere, documentare, sistematizare, pașaportizare a lucrărilor academice și a surselor sonore folclorice;
- a fost realizată o estimare preliminară a colecțiilor de surse folclorice și de lucrări muzicale;
- a fost evaluată situația actuală și experiența acumulată în domeniul catalogării digitale și elaborării bazelor de date referitoare la folclorul muzical și creația componistică;
- au fost elaborate metodele de cercetare științifică și schemele de stocare a informației pe suport electronic ale creațiilor compozitorilor din Republica Moldova și ale surselor sonore folclorice;
- a fost elaborată metodologia lucrului pe fișiere, anchete și scheme.

Unele dintre rezultatele obținute în cadrul proiectului se referă la elaborarea concepției intelectuale de digitizare, modelelor de metadatură, fișiere și de structurare a datelor, a metodologiilor de prelucrare a informației despre opusurile muzicale scrise și sursele muzicale audio, — realizări ce se bazează pe abordarea proceselor ce țin de știința deschisă și partajarea deschisă a rezultatelor, utilizarea metodelor de diseminare a cunoștințelor bazate pe tehnologii digitale în rețea:

- au fost elaborate metodele de catalogare digitală, metodele privind structurarea informațiilor, metodele de elaborare și funcționare a bazelor de date;
- a fost elaborat sistemul de metadatură;
- a fost creată metodologia de digitizare a materialelor muzicale de muzică academică și tradițională;
- a fost elaborată structura site-ului (<https://www.patrimoniumuzicalmd.com>).

1.2. Digitizarea, metadatarea surselor sonore și a lucrărilor academice la standarde internaționale

Creația componistică. Pe parcursul anilor 2021–2023, au fost digitizate la standarde internaționale circa 50 de lucrări academice; au fost completate conținuturile fișierelor de metadate (circa 50 de lucrări academice).

Au fost digitizate și metadate creații ce aparțin genurilor muzicii simfonice, semnate de compozitorii din Republica Moldova. Domeniul muzicii simfonice în Republica Moldova conține un mare număr de lucrări de diferite varietăți genuistice, printre care se numără simfonia, uvertura, fantezia, rapsodia, poemul, suita ș.a. Aceste creații se păstrează în arhivele Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din Republica Moldova, ale fondului muzical al Comisiei de achiziționare a Ministerului Culturii și în Arhiva Națională a Republicii Moldova.

În arhivele Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din Republica Moldova, ale fondului muzical al Comisiei de achiziționare a Ministerului Culturii se păstrează lucrări scrise pentru orchestră: Simfonii de Serafim Buzilă (*Simfonia în Do major*); Solomon Lobel (*Simfoniile Nr.1, Nr.2, Nr.3, Nr.4, Nr.5, Nr.6, Nr.7*); Vitalii Lorinov (Fuxman) (*Simfonia Nr.1*); Semion Lîsoi; Gheorghe Neaga (*Simfoniile Nr.1, Nr.3*); Valerii Poleacov (*Simfonia Nr.6*); Pavel Rivilis (*Simfonia Nr.1 și Nr.2, A-dur, „A copiilor”*); Anfisa Fiodorova (*Simfonia Nr.1*); Dmitri Kițenco (*Simfonia in D pentru orchestră simfonică mare și Third Symphony*); Eduard Lazarev (*Simfonia în 3 părți pentru orchestră simfonică mare și Simfonia mică pentru orchestră simfonică*).

Genul de poem simfonic este prezent în creația lui Anatolie Chiriac (*Poem simfonic*); Eduard Lazarev (*Poemul pentru orchestră simfonică și Poemul simfonic*); Alexandru (Șico) Mular (Poemele simfonice *Ecoul codrilor și Tatarbunar*); Gheorghe Mustea (*Poem simfonic Evocare*); Alexandru Sochireanschi (*Poem simfonic*).

S-au păstrat în arhiva Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din Moldova și cea a fondului muzical al Comisiei de achiziționare a Ministerului Culturii mai multe partituri de Suite de Max (Mordehai) Fișman (*Suita pentru orchestra simfonică mare*); Eduard Lazarev (*Patru suite pentru orchestră simfonică*); Serafin Buzilă (*Suita Nr.1 pentru orchestră simfonică (microportrete) și Suita Nr.2 pentru orchestră simfonică (microportrete)*); Teodor Zgureanu (*Suita Nr.2 pentru orchestra simfonică*) ș.a.

Printre uverturi se află creații de Vitalie Verhola (*Uvertura pentru orchestră simfonică, partitura*)³; Constantin Garbari (*Uvertura de sărbătoare pentru orchestra simfonică, partitura*) ș.a.

Pentru orchestra simfonică au scris Eduard Lazarev (*10 piese și 6 intermezzo*) și Vladimir Ciolac (*Memoria*) ș.a.

Folclor muzical. Au fost prelucrate fișiere muzicale audio din Arhiva de Folclor a AMTAP — cea mai mare arhivă de folclor din republică. În special, s-a lucrat la reformatarea și ajustarea sub diferite aspecte tehnice a materialelor. Au fost separate, din cadrul unor blocuri digitale audio mari, 750 de fișiere muzicale audio, care au fost adnotate și introduse în **Registrul digital al Arhivei de folclor a AMTAP**, înregistrate în anul 1972 și 1973.

În cel de-al **IV-lea Volum al Registrului digital al Arhivei de folclor a AMTAP**, publicat în cadrul proiectului, din cele 750 de fișiere, au fost incluse doar materiale colectate în anul 1972, în expedițiile efectuate în localități din Republica Moldova și Ucraina: Balan,

³ Se păstrează în Agenția Națională a Arhivelor.

Râșcani (29 de creații); Mileștii-Mici și Sireț, Strășeni (21, și, respectiv, 40 de creații); Bulăiești, Orhei (2); Sângerei (oraș, 4 creații), Slobozia-Chișcăreni și Țambula, Sângerei (4, și, respectiv, 2 creații); Chișinău (5 creații); Grozești, Nisporeni (12); Grăsenii-Noi, Grăsenii-Vechi, Ungheni (16 și, respectiv, 16 creații); Bravicea, Călărași (40 de creații); Ghirișeni, Telenești (5). Cea mai mare parte a materialului metadatat a fost înregistrat în satul Costești, raionul Ialoveni — 336 de creații. De asemenea, au fost incluse și materialele colectate de la românii din Ucraina — orașul Sărata, regiunea Odesa și satele Faraonani (ucr. Faraonovka) și Satul Nou, ambele situate în raionul Sărata, regiunea Odesa. Expedițiile au avut loc sub egida actualei AMTAP, fiind conduse de personalități ce au activat la Arhiva de folclor — Gleb Ciaicovschi-Mereșanu, Andrei Tamazlîcaru, Iaroslav Mironenco, Constantin Rusnac, Adela Cojocari ș.a., alături de studenții de la specialitățile muzicologie și compoziție [1]. De menționat, că și acest volum, ca și celelalte cinci [2; 3; 4; 5; 6], conține un spectru larg de genuri și specii ale folclorului românesc — de la cele calendaristice de iarnă și primăvară-vară, la cele familiale nupțiale, funebre, din folclorul copiilor și pentru copii, folclorul păstoresc, la specii lirice precum doina, cântecul propriu-zis și romanța populară, cântecul epic tradițional. Totodată, un loc impunător îl ocupă și diverse specii ale muzicii instrumentale de dans. Metadatele corespunzătoare fiecărui fișier conțin informații cuprinzătoare, inclusiv date ale examinării științifice preliminare — aprecierea tipului versului și a sistemului ritmic, forma de interpretare, sistematizarea după tematica literară și de gen, etc. Publicarea celui de-al VI-lea Volum al Registrului constituie un următor pas în elaborarea întregului set al Registrelor digitale ale Arhivei de Folclor AMTAP.

1.3. Conferințe și ediții științifice; colaborări editoriale internaționale. Pe parcursul celor 2 ani de desfășurare a proiectului au fost organizate și s-au desfășurat Conferința Științifică Internațională *Valorificarea și conservarea prin digitizare a colecțiilor de muzică academică și tradițională din Republica Moldova* (22 februarie 2022), 2 ediții ale Mesei rotunde științifice *Probleme actuale ale salvagărdării Patrimoniului muzical al Republicii Moldova* (27 octombrie 2021 și 29 decembrie 2022), 2 ediții ale Conferinței naționale a doctoranzilor și conducătorilor de doctorat *Cultura și arta: cercetare, valorificare, promovare* (10 decembrie 2021 și 9 decembrie 2022), cu scopul dezbaterii publice a problemelor științifice în domeniu și a metodelor de implementare a creației componistice din Republica Moldova în practica concertistică și în procesul didactic. A fost editat volumul cu tezele comunicărilor prezentate la Conferința Internațională *Valorificarea și conservarea prin digitizare a colecțiilor de muzică academică și tradițională din Republica Moldova* [7] și 2 volume ale Conferinței naționale *Cultura și arta: cercetare, valorificare, promovare*. Au fost editate 3 volume de articole științifice (*Valorificarea și conservarea prin digitizare a colecțiilor de muzică academică și tradițională din Republica Moldova*, *Cultura și arta: cercetare, valorificare, promovare*, *Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică*).

Cercetările întreprinse pe parcursul anilor 2021–2023 au fost valorificate în 5 culegeri de materiale științifice și 67 publicații semnate de participanții la proiect. Membrii proiectului au publicat 3 cataloage, 1 monografie, 4 lucrări didactice, 2 suporturi de curs [8; 9], și 32 de articole științifice ce țin de rezultatele obținute în cadrul proiectului. Dintre acestea, 24 de articole au fost publicate în reviste științifice, 8 — în culegeri de articole; de asemenea, au fost publicate 25 de rapoarte/teze ale comunicărilor la conferințe internaționale și la conferințe naționale.

Membrii echipei proiectului au participat în colegiile de redacție ale revistelor științifice în domeniu editate în România și Republica Moldova.

2. Diseminarea informației, implementarea rezultatelor în procesul de studii, sensibilizarea cercurilor artistice. Pe parcursul celor 2 ani de desfășurare a proiectului membrii echipei proiectului:

- au participat la conferințe științifice: 68 comunicări la conferințe științifice (36 — cu statut național; 32 — conferințe internaționale);
- au efectuat cercetări științifice în calitate de conducători științifici ai tezelor de doctorat științific și profesional (realizate de Vasile Drăgoi, Vitalie Grib, Andrei Druță, Petru Știuca, Igor Dermejni, Ion Malcoci, Oleg Cazacu, Sergiu Mârzac, Daniela Trocinel, Ioan Negură, Radu Tălămbuță, Diana Văluță-Cioinac, Valeriu Cașcaval, Marian Ungur, Anastasia Alexandreanu, Elena Mardari, Igor Socican, Dumitru Hanganu, ș.a.), cu tematică relevantă proiectului;
- au efectuat cercetări științifice în calitate de conducători științifici ai tezelor de master, licență, tezelor de curs cu teme legate de cercetările efectuate în cadrul proiectului;
- au susținut tezele de doctor cu tematică relevantă proiectului (sub îndrumarea conducătorilor științifici, membri ai echipei proiectului — Diana Bunea, dr., conf. univ., Svetlana Badrajan, dr., prof. univ.) — 24 noiembrie 2022 — Vasile Drăgoi; 1 iulie 2022 — Vitalie Grib; 27 aprilie 2023 — membrul proiectului Andrei Druță; teza de doctor, elaborată de către Petru Știuca în baza materialelor proiectului a trecut procedura de admitere la susținere (data presusținerii: 24 februarie 2023), conducător științific membru ai echipei proiectului — Diana Bunea, dr., conf. univ.;
- au participat la diferite manifestări de promovare a creațiilor compozitorilor din Republica Moldova și a folclorului muzical;
- au pregătit studenți și elevi pentru participare la concursuri, festivaluri de promovare a creațiilor compozitorilor din Republica Moldova și a folclorului muzical;
- au participat la concursuri (Concursul de Compoziție și Muzicologie al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din Moldova, ediția XXVII), festivaluri cu tematică relevantă proiectului, în calitate de membru al juriului (L. Balaban, S. Badrajan, ș.a.);
- au participat în emisiuni cu teme relevante proiectului (S. Badrajan);
- au participat la master-class-uri (A. Druță, D. Bunea ș.a.);
- au participat în Concursul Național de Compoziție și Muzicologie, compartimentul Muzicologie (I. Ciobanu-Suhomlin, D. Bunea, S. Badrajan, N. Chiciuc) cu materialele științifice elaborate și editate în cadrul proiectului și au primit cinci premii: *Premiul special pentru valorificarea, propagarea și documentarea patrimoniului muzical* — 3 premii, *Constantin Brăiloiu* — 1 premiu;
- au organizat în cadrul proiectului Conferința Științifică Internațională *Valorificarea și conservarea prin digitizare a colecțiilor de muzică academică și tradițională din Republica Moldova* (22 februarie 2022) și 2 ediții ale Mesei rotunde științifice *Probleme actuale ale salvagărdării patrimoniului muzical al Republicii Moldova* (27 octombrie 2021 și 29 decembrie 2021) cu prezentarea a 141 de comunicări ale participanților din Republica Moldova, Austria, Canada, China, Grecia, Germania, Federația Rusă, Israel, Marea Britanie, Norvegia, România, Statele Unite ale Americii,

- Turcia, Ucraina, Ungaria. Dintre acestea, mai mult de 35% au fost prezentate de participanți străini;
- au organizat în cadrul AMTAP următoarele manifestări, evenimente științifice:
 - a) Badrajan Svetlana și Diana Bunea au organizat (în calitate de președinte și membru Comitetului științifico-organizatoric al manifestării științifice) 2 ediții ale Conferinței naționale a doctoranzilor și conducătorilor de doctorat *Cultura și arta: cercetare, valorificare, promovare* (10 decembrie 2021 și 9 decembrie 2022);
 - b) Chiciuc Natalia — președinte Comitetului științifico-organizatoric al manifestării științifice *Centenar Gheorghe Neaga* (a organizat și a prezentat evenimentul, 25 martie 2022);
 - c) Balaban Larisa — membru Comitetului științifico-organizatoric al manifestării științifice Conferință Științifică Internațională *Învățământul artistic — dimensiuni culturale* (7 aprilie 2023);
 - au lansat cărțile în cadrul conferințelor și evenimentelor organizate (22.02.2022 — lansarea monografiei *Muzica instrumentală de cameră a compozitorului Gheorghe Neaga: între tradiție și inovație*; 25.03.2022 — lansarea monografiei *Muzica instrumentală de cameră a compozitorului Gheorghe Neaga: între tradiție și inovație* [10]; 07.04.2023 — lansarea catalogului *Creații muzicale ale compozitorilor autohtoni în bibliotecile Sălii cu Orgă: catalog: materialele proiectului științific Valorificarea și conservarea prin digitizare a colecțiilor de muzică academică și tradițională din Republica Moldova al Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice* [11]; 07.04.2023 — lansarea catalogului *Manuscrise muzicale ale creațiilor simfonice în fonduri arhivistice din Republica Moldova*; 07.04.2023 — lansarea *Registrului digital al Arhivei de folclor a AMTAP din Chișinău. Volumul VI. Anul 1972*);
 - au introdus în circuitul științific colecții importante de documente muzicale (manuscrise) din repertoriul muzical național;
 - au contribuit la formarea repertoriilor vocale și instrumentale ale interpreților.

3. Colaborări științifice internaționale/naționale. Pe parcursul anilor 2021–2023 membrii echipei proiectului au reușit să stabilească relații de colaborare cu mai multe structuri și instituții din țară și de peste hotare — instituții de învățământ, entități academice, organizații concertistice, arhive, biblioteci din țară și de peste hotare, în baza cărora s-au întrunit foruri științifice naționale și internaționale. Printre acestea putem numi instituții din:

Republica Moldova: Instituția Publică Institutul Patrimoniului Cultural, Chișinău; Centrul național de conservare și promovare a patrimoniului cultural imaterial (CNCPPCI); Institutul de Filologie Română *Bogdan Petriceicu-Hașdeu*, Chișinău, Republica Moldova; Institutul Cultural Român *Mihai Eminescu*, Chișinău; Universitatea de Stat *Alecu Russo*, Bălți; Universitatea Pedagogică de Stat *Ion Creangă* din Chișinău; Universitatea *T.G. Șevcenko* din Tiraspol; Universitatea de Stat *G. Țamblac* din Taraclia; Institutul de Arte *A. Rubinștein* din Tiraspol; Colegiul de Muzică *Șt. Neaga*, Chișinău; Colegiul de Muzică și Pedagogie, Bălți; Teatrul Național de Operă și Balet *Maria Bieșu*, Chișinău; Filarmonica Națională *Serghei Lunchevici*, Chișinău; Sala cu Orgă din Chișinău; Arhiva Națională, Chișinău; muzee din Chișinău; Uniunea Muzicienilor din Moldova, Chișinău; Uniunea compozitorilor și muzicologilor din Moldova, Chișinău; Compania Teleradio-Moldova (TRM), Radio *Moldova Muzical* și Radio *Moldova* ș.a.;

România: Universitatea Națională de Muzică, București; Universitatea Națională de Arte *George Enescu* (UNAGE) din Iași; Academia Națională de Muzică *Gheorghe Dima*, Cluj-Napoca; Universitatea *Transilvania*, Facultatea de Muzică, Brașov; Universitatea de Vest, Timișoara; Universitatea *Spiru Haret*, București; Universitatea *Valahia* din Târgoviște; Universitatea *Ovidius*, Constanța; Universitatea din Pitești, Facultatea de Teologie, Litere, Istorie și Arte, București; Colegiul Național de Artă *O. Băncilă*, Iași; Opera Națională din Timișoara; Centrul cultural *Bucovina*, Centrul pentru Conservarea și promovarea Culturii Tradiționale *Suceava*; Centrul Cultural *Casa Artelor*, București; Muzeul Național *George Enescu*, București; Liceul de Arte *George Georgescu*, Tulcea; Liceul de Arte *Constantin Brăiloiu*, Târgu-Jiu, județul Gorj; Școala gimnazială *Vaskertes Gheorgheni*, județul Harghita; Școala Grecească *Athena*, București; Centrul Educațional *Pepiniera de Talente*, București; Corul de Copii și Tineret *Symbol-Jean Lupu*, București; Corala *Nicolae Lungu* a Patriarhiei Romane, București;

Ucraina, Federația Rusă, Belarus, Armenia, Azerbaijan: Academia Națională de Muzică *P. Ceaikovski*, Kiev, Ucraina; Academia Națională de Muzică *A. Nejdanova*, Odesa, Ucraina; Academia Națională de Arte, Lvov, Ucraina; Școala de Arte, Reni, Odesa, Ucraina; Conservatorul de Stat din Moscova *P.I. Ceaikovski*, Moscova, Federația Rusă; Conservatorul de Stat *N. Rimski-Korsakov* din Sankt-Petersburg, Federația Rusă; Universitatea de Stat de Cultură și Artă, Kemerovo, Federația Rusă; Academia de Arte Corale *V. Popov*, Moscova, Federația Rusă; Conservatorul de Stat din Erevan, Armenia; Academia Națională de Arte din Belarus, Minsk, Belarus; Azerbaijan National Conservatory, Baku, Azerbaijan;

Europa: Conservatorul *Faethon*, Alexandroupolis, Grecia; Conservatorul *Odeio Kopsa*, Komotini, Grecia; Conservatorul *M. Sykaki*, Komotini, Grecia; Școala de Muzică *Ihohroma*, Alexandroupolis, Grecia; School of Music Studies of the *Aristotle* University of Thessaloniki, Hellas, Grecia; Filarmonica at Souli, Alexandroupolis, Grecia; School of Music Studies, University of *Ioannina*, Grecia; Department of Music Studies, University of *Ioannina*, Grecia; University of *Athens*, Grecia; Department of Music Studies, European University *Cyprus*, Grecia; Academia de Muzică și Dans din Ierusalim, Israel; Conservatorul Național Superior de Muzică și Dans, Paris, Franța; Université de Lyon, Franța; Université de Paris, Franța; Université de Nantes, Franța; Conservatorul Național Superior de Muzică și Dans, Paris, Franța; Conservatorul *Mozarteum*, Salzburg, Austria; Universitatea de Muzică și Arte din Viena, Austria; Academia de Muzică *F. Liszt*, Budapesta, Ungaria; Teatrul de Operă și Balet din Oslo, Norvegia; Teatrul de Operă și Balet *Sao Carlos*, Lisabona, Portugalia; Teatrul din Bremen, Germania; Universitatea *Inonu/İnönü*, Turcia; Conservatorul de Stat, Malatya, Turcia;

SUA și America: University of Wyoming, Department of Music, SUA; University of Minnesota, SUA; *Peabody* Institute, SUA; Johns Hopkins University, Baltimore, SUA; Levine Music and Adventist University, Washington, SUA; Școala centrală de muzică de pe lângă Children's Creative & Performing Arts Academy, San Diego, California, SUA; Colegiul muzical din Edmonton, Canada; școala primară *Val-Des-Ruisseaux*, Montreal, Canada.

4. Beneficiarii rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului sunt:

- mediul universitar și academic, studenții AMTAP sau de la alte instituții din domeniu, care au obținut acces la surse și documente pentru cercetări ulterioare;

- interpreții de muzică academică, care și-au lărgit repertoriile concertistice;
- interpreții de folclor, profesioniști sau neprofesioniști, toți cei ce doresc să valorifice pe plan interpretativ folclorul autentic;
- utilizatorii media, cărora li s-a facilitat accesul la valorile patrimoniului muzical național imaterial;
- publicul meloman din țară și de peste hotare.

5. Impactul rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului. Impactul pe care îl au rezultatele obținute în cadrul proiectului este de o importanță majoră pentru cultura națională și contribuie la dezvoltarea domeniului de documentare și cercetare a patrimoniului muzical din Republica Moldova (folclor și creație componistică). Înrâuirile rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului vor fi resimțite de grupuri societale largi (medii savante, artistice, didactice, manageriale, editoriale, de publicul larg etc.) implicate și interesate în dezvoltarea domeniului cultural-artistic din Republica Moldova și vizează creșterea interesului societății pentru valorile patrimoniului muzical național, conștientizarea importanței salvagădării acestuia; impulsionearea, susținerea, dezvoltarea activităților științifico-didactice, concertistice, manageriale, editoriale etc. din domeniul cultural-artistic din Republica Moldova, prin acces la sursele digitale și promovarea practicii de digitizare ca unele reperi științifico-metodice și de coordonare a vieții muzicale din Republica Moldova; integrarea patrimoniului muzical al Republicii Moldova în mediile/circuitul informațional științific și cultural internațional modern; dezvoltarea unor strategii și politici culturale bazate pe suporturi informaționale științifico-teoretice și practice ce corespund standardelor internaționale în domeniu.

Prin integrarea informațiilor pe site-ul proiectului, a crescut volumul de cunoștințe despre colecțiile muzicale publice și private; au fost introduse în circuitul științific-cultural național și universal documente muzicale de patrimoniu, fapt ce va contribui la procesul de afirmare a identității culturale naționale pe plan universal.

Concluzii. În cadrul proiectului s-a activizat concentrarea materialelor manuscrise ale moștenirii muzicale academice și tradiționale din Republica Moldova (inclusiv și în fonduri digitizate, organizate în conformitate cu criteriile și standardele internaționale); imprimărilor audio/video (inclusiv și creațiile autorilor contemporani din Republica Moldova), datelor despre compozitori și creațiile lor, despre creațiile compozitorilor și interpreții acestora ș.a. Participanții la proiectul științific desfășurat la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice (AMTAP) au depus eforturi considerabile pentru păstrarea documentelor și colecțiilor, pentru introducerea în circuitul științific și popularizarea obiectelor din patrimoniul muzical, îndeplinind totodată funcțiile unui Centru științific de informare în domeniul culturii și arte muzicale/Centru de documentare și cercetare a artei muzicale (inclusiv a artei contemporane) din Republica Moldova.

Specialiștii în domeniu sunt implicați activ în soluționarea problemelor salvagădării valorilor cultural-artistice naționale. Însă, având în vedere volumul impunător al colecțiilor muzicale de partituri manuscrise din diferite fonduri și de fonograme din Arhiva de folclor a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice, precum și depozitarea dispersată a acestora, procesul de prelucrare digitală a materialelor muzicale se află abia la început. Totodată, numeroasele surse originale (manuscrise, înregistrări și alte materiale multimedia etc.) ce se

conțin în arhivele muzicale din Republica Moldova rămân a fi în mare parte necunoscute mediilor științifice, artistice și publicului larg.

Referințe bibliografice

1. BUNEA, D., BADRAJAN, S., SLABARI, N. *Registrul digital al Arhivei de Folclor a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău, Volumul VI, anii 1970–1971*. Chișinău: Valinex, 2022. ISBN 978-9975-68-472-9.
2. BUNEA, D., BADRAJAN, S., SLABARI, N. *Registrul digital al Arhivei de Folclor a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău, Volumul I, anii 1964–1968*. Chișinău: Valinex, 2018. ISBN 978-9975-68-351-7.
3. BUNEA, D., BADRAJAN, S., SLABARI, N. *Registrul digital al Arhivei de Folclor a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău, Volumul II, anul 1969*. Chișinău: Valinex, 2018. ISBN 978-9975-68-351-7.
4. BUNEA, D., BADRAJAN, S., SLABARI, N. *Registrul digital al Arhivei de Folclor a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău, Volumul III, anii 1969–1970*. Chișinău: Valinex, 2018. ISBN 978-9975-68-356-2.
5. BUNEA, D., BADRAJAN, S., SLABARI, N. *Registrul digital al Arhivei de Folclor a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău, Volumul IV, anii 1969–1970*. Chișinău: Valinex, 2018. ISBN 978-9975-68-364-7.
6. BUNEA, D., BADRAJAN, S., SLABARI, N. *Registrul digital al Arhivei de Folclor a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău, Volumul V, anii 1970–1971*. Chișinău: Valinex, 2019. ISBN 978-9975-68-351-7.
7. *Valorificarea și conservarea prin digitizare a colecțiilor de muzică academică și tradițională din Republica Moldova, conferință științifică internațională (2022; Chișinău): Conferință științifică internațională, Chișinău, 22 februarie 2022: Tezele comunicărilor*. Redactor responsabil: Balaban Larisa; redactori științifici: Ciobanu-Suhomlin Irina, Bunea Diana. Chișinău: AMTAP (Valinex), 2022. ISBN 978-9975-68-465-1.
8. BUNEA, D. *Realizarea scenariului după un obicei popular*. Note de curs la disciplina Ritualuri populare, ciclul I (recomandat spre publicare de Consiliul științific al AMTAP, licență, proces-verbal Nr.2 din 16.02.2021). Chișinău: AMTAP.
9. BUNEA, D., BADRAJAN, S. *Obiceiuri calendaristice de iarnă*. Note de curs la disciplina Ritualuri populare, ciclul I (recomandat spre publicare de Consiliul științific al AMTAP, proces-verbal Nr.2 din 16.02.2021). Chișinău: AMTAP.
10. CHICIUC, N. *Muzica instrumentală de cameră a compozitorului Gheorghe Neaga: între tradiție și inovație*. Timișoara: Eurostampa, 2022. ISBN 978-606-32-1140-9, ISMN 979-0-707663-10-3.
11. CHICIUC, N. *Creații muzicale ale compozitorilor autohtoni în bibliotecile Sălii cu Orgă: catalog: materialele proiectului științific Valorificarea și conservarea prin digitizare a colecțiilor de muzică academică și tradițională din Republica Moldova* al Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice. Chișinău: Valinex, 2023. ISMN 979-0-3481-0087-6. ISBN 978-9975-68-485-9.